

Naklade Petričevemu Delu in Novicam še padajo, dobiček manj

Skoraj vsem izdajam največjega časopisnega podjetja v državi Delo naklade še kar dramatično padajo. Pod načrti pa so leto končali tudi, ko gre za poslovni izid. A so še daleč od rdečih števil.

To kaže letno poročilo za lansko leto, ko so ga objavili ta mesec, ko je parlament zaradi težav tiska za prihodnje leto že začel zniževati davke za tisk. Koristi bodo tudi za Delo. Lastnik Dela je zadnja leta podjetje FMR, ki je v lasti FMR holdinga, ta pa je v lasti skupine Kolektor.

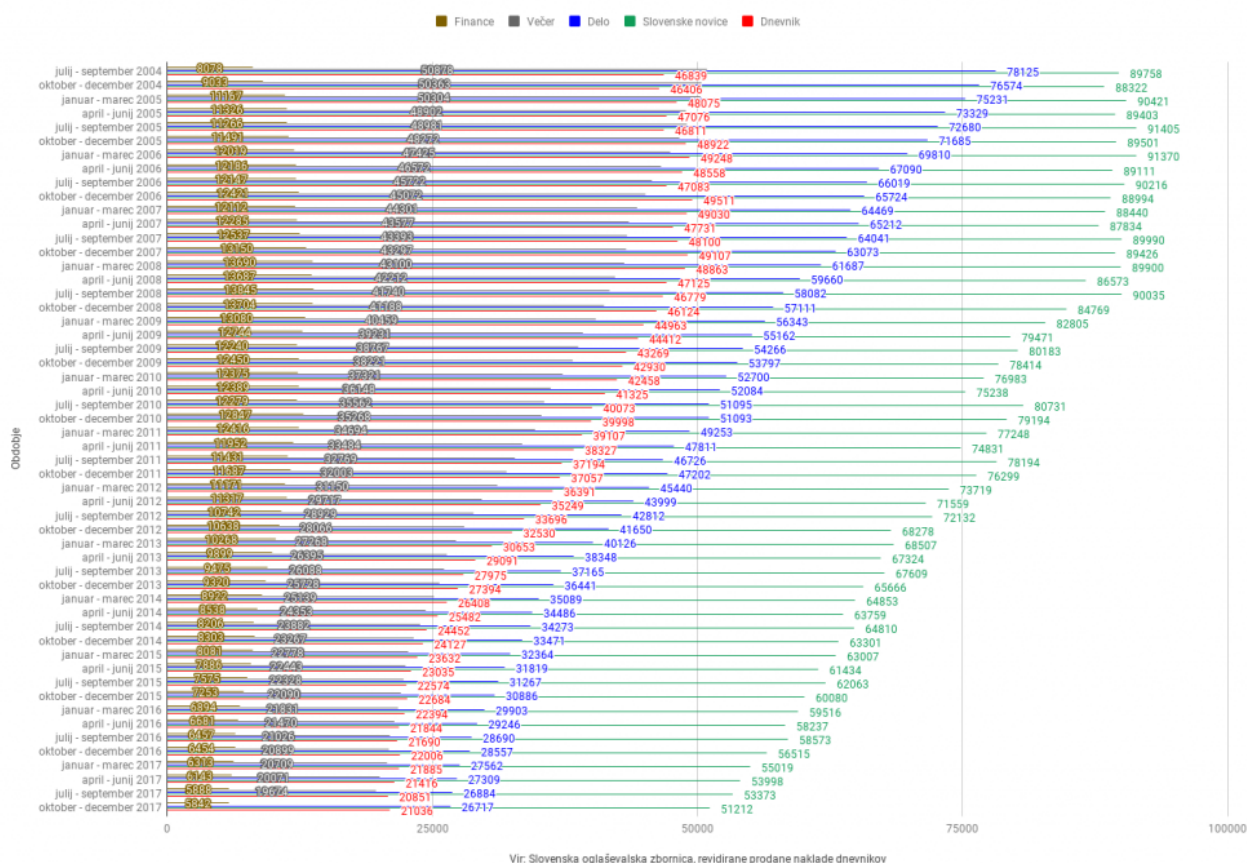
Simbolizira vse skupaj **Stojan Petrič**, član vodstva Foruma 21 **Milana Kučana**. Pred tem je bilo podjetje Delo v lasti Laškega, ki ga je vodil nekdanji član SD **Boško Šrot**. Po propadu Šrota, ki je finančno izčrpal podjetja v skupini, je Petriču Delo za manj kot osem milijonov evrov prodal **Dušan Zorko**. V preteklosti je bilo Delo na borzi vredno tudi sto milijonov evrov.

Padanje naklad in prihodkov

Tudi lani se je nadaljevalo padanje naklade dnevnikov Delo in Slovenske Novice, ki sta temelj poslovanja podjetja Delo in imata na časopisnem trgu kljub nižanju naklad, ki padajo vsem dnevnikom, prevladujoč položaj na trgu. Tudi po združitvi Dnevnik in Večera, ki jo je država dovolila, bo Delo še daleč največje po prodanih nakladah dnevnikov. Po revidiranem letnem poročilu se je po internih podatkih podjetja naklada Delu znižala iz 27.166 predlani na 25.512 lani, torej za šest odstotkov, Slovenskim novicam pa iz 53.404 na 48.516 izvodov ali za dobrih devet odstotkov v letu dni. Večer in Dnevnik sta, se zdi, pod 20.000 prodane naklade vsak.

Pregled, kako so naklade dnevnikov padale, dokler so še obstajali uradni podatki, si lahko ogledate v grafiki, ki jo z lahko s klikom povečate:

Krčenje naklad dnevnikov od leta 2004 do konca 2017, ko podatkov ni več

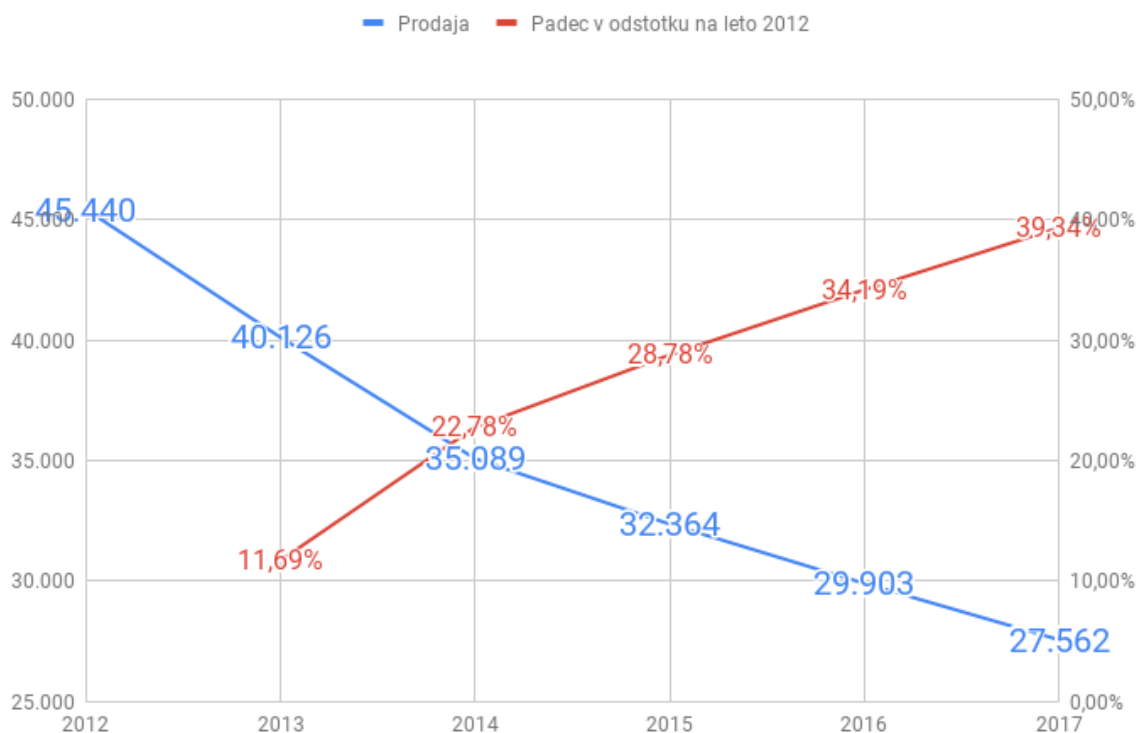

Vir: Slovenska oglaševalska zbornica, revidirane prodane naklade dnevnikov

Naklada se je znižala znižala tudi drugim izdajam podjetja Delo. Nedelu iz 22.695 na 20.020, nedeljski izdaji Slovenskih novic iz 20.913 na 17.559 izvodov. Med vsemi plačljivimi izdajami je naklada nekoliko poskočila le Oni+, ki jo ureja **Sabina Obolnar**: iz 10.164 na 11.573.

Padanje je, kot priznavajo tudi na Delu v letnem poročilu, nadaljevanje trendov iz preteklosti. Te trende za časopis Delo kaže grafika, ki sem jo naredil po podatkih oglaševalske zbornice o revidiranih prodanih nakladah dnevnikov, ki pa danes niso več dostopni, ker so časopisi izgubili interes za objavo teh zanje zadnja desetletja precej depresivnih podatkov:

Padanje naklade Dela od leta 2012 - podatki za zadnje četrletje v letu

Glavni direktor **Andrej Kren** je za vodenje podjetja Delo lani dobil 146.567 evrov plačila, direktorica **Nataša Luša**, sicer nekdanja soproga Krena, ki je zaradi nje prišel nekoč živet v Idrijo, in ki je na Delu v upravi zaposlena za polovični delovni čas, pa 67.687 evrov plačila.

Petrič od Zorka, ki je zdaj na 2TDK

Nad obema je seveda šef sosveta Dela **Stojan Petrič** iz Kolektorja, ki je največje časopisno podjetje s podjetjem FMR kupil za manj kot osem milijonov evrov. Petrič politično ni brezbarven, je član vrha Foruma 21 **Milana Kučana**. Sodelovanje Petriča v Kučanovem forumu ta razkriva tako:

Programski svet

Programski svet je kolegijski strokovni organ in obravnava ter odloča o programskih zadevah društva.

- dr. Niko Toš, predsednik programskega sveta
- dr. Robert Blinc
- dr. Bojko Bučar
- Sasha Goldman
- Stojan Petrič
- Slavko Pregl
- dr. Danica Purg
- dr. Zdenko Roter
- dr. Lojze Sočan
- dr. Mirjana Ule

Podjetje Delo je FMR prodal **Dušan Zorko**, ki je vodil Pivovarno Laško po propadu precej divjega lastninjenja **Boška Šrota**, njegove pustolovščine so krepko znižale vrednost desetletje prej sto milijonov evrov vrednemu Delo in olajšali nakup podjetju FMR.

Pivovarni Laško in Union sta končali v rokah Heinekena. Mercator pri propadajočem Agrokorju.

Danes Zorko vodi državno podjetje 2TDK, na vrh ga je postavila vlada **Marjana Šarca**, pri 2TDK pa Kolektor kandidira za gradbene posle pri drugem tiru.

Pred tem je 2TDK vodil **Metod Dragonja** iz SAB **Alenke Bratušek**.

Podjetje Delo je imelo lani 35,3 milijona prihodkov, leto 2017 37,4 milijona in leta 2016 38,5 milijonov evrov. Kako so prihodki padali iz leta 2017 v 2018, kaže preglednica:

v evrih	2018	2017
Časopis Delo, Nedelo in Slovenske novice	26.844.312	28.023.580
Priloge in ostali časopisi	3.181.021	3.289.666
Drugi proizvodi	24.396	55.345
Storitve tiska	4.168.566	4.696.484
Drugi prihodki	1.093.384	1.337.956
Skupaj	35.311.679	37.403.031

O poslovanju v lanskem letu je glavni direktor Kren zapisal:

“Zaradi zahtevnih razmer na medijskem trgu in posledično znižanju poslovnih prihodkov ter ob praktično nespremenjenih stroških dela, je izid slabši od planiranega in od doseženega v letu. Kljub manjšemu čistemu dobičku je celotni kapital višji za 300 tisoč evrov, delež kapitala v virih sredstev pa se je povečal in je že skoraj dosegel 50 odstotkov.”

Podjetje FMR, ki je lastnik Dela, vodi **Stojan Petrič**, članica uprave pa je še **Nataša Luša**. Luša je za vodenje podjetja FMR lani dobila dobrih sto tisoč evrov plačila, za Petriča pa so v poslovnem poročilu zapisali, da je “prejel prejemek iz naslova poslovanja v višini 94.500 evrov” in še 900 evrov bonitete za službe avtomobil.

Kaj vse je v lasti podjetja FMR d.d. kaže preglednica:

v EUR				
Delnice in deleži v družbah v skupini	Delež	Vrednost naložbe	Vrednost kapitala v družbi na dan 31.12.2018	Čisti poslovni izid v letu 2018
Dolgoročne naložbe				
Delo d.o.o., Ljubljana	100,0%	7.308.770	10.482.141	598.139
FMR Media d.o.o, Idrija	100,0%	9.211	46.185	3.743
Dom upokojencev Idrija d.o.o, Idrija	100,0%	7.374.848	8.439.255	138.714
Kolektor Koling d.o.o, Idrija	22,9%	1.725.332	17.769.339	3.432.822
Kolektor Group d.o.o, Idrija	39,2%	18.092.156	172.662.032	14.238.546
FI d.o.o, Idrija	24,0%	7.588.455	10.938.794	1.579.870
Kolektor Surovine d.o.o, Logatec	23,6%	472.550	2.138.858	138.858
Skupaj dolgoročne naložbe		42.571.322	220.856.766	19.560.856
Skupaj kratkoročne naložbe		0	0	0
Skupaj delnice in deleži v družbah v skupini		42.571.322	220.856.766	19.560.856

Podjetja v lasti FMR in podjetja, kjer ima FMR deleže

Morda je zanimivo, da paradno podjetje Delo, ko gre za tisk v državi, v FMR cenijo le rahlo bolje kot dom upokojencev v Idriji.

Za razumevanje preglednice je pomembno še, da je FMR v lasti FMR Holdinga, tega pa obvladuje skupina Kolektor Holding z družbami Kolektor Group d.o.o., PSU d.o.o. in Kolektor Prokos d.o.o.

Poslanci so ta teden obdavčitev elektronskih izdaj tiskanih medijev iz 22 znižali na devet odstotkov, do konca leta pa nameravajo obdavčitev tiska in izdajanja knjig iz 9,5 znižati na pet odstotkov, kar bo za proračun pomenilo za osem milijonov evrov manj prihodkov.

Približno toliko, kolikor je Petričev Kolektor (ki je za FMR) plačal za Delo.

Predlog za znižanje DDV za tisk so podpisali vsi poslanci.